

Trunsön klaani

Yrjö Kaukiainen

Esityksen kohteena on Nauvon ulkosaaristossa 1700-luvun jälkipuolella ja 1800-luvun alussa vaikuttanut suku, joka oli lähtöisin Trunsön yksinäistilalta. Vuonna 1739 isännäksi tulleella Thomas Isakssonilla oli viisi poikaa, joiden kautta suku levisi 1740-1750-luvuilla myös Borstön, Kopparholmin, Jurmon ja Berghamnin saarille. Thomas Isaksson oli yksi ensimmäisiä Sukelluskomppanian Turun piirin rantavouteja, ja samaa tehtävää hoitivat myöhemmin myös hänen vanhin poikansa, Borstön isäntä Abraham Thomasson, sekä tämän pojat. ”Klaanin” jäsenet osallistuivatkin ainakin neljän haaksirikkoutuneen laivan pelastustöihin (*Vrouw Maria* ja *Hengelaar* 1771, ns. Skeppbådarnan hylky (*St. Johannes* 1797?) ja *Nordstiernan* 1808.) Lisäksi Abraham Thomasson oli löytänyt 1747 merkkejä Borstön eteläpuolella tuhoutuneesta, tuntemattomaksi jääneestä laivasta (Borstö I, ex. ”St. Mikael”).

Koska haaksirikkoja on käsitelty melko yksityiskohtaisesti kirjassa *Aarrelaivat ja harhatulet*, ei esitelmässä keskitytä tapahtumahistoriaan, vaan siinä korostuu metodinen näkökulma. Kolmesta edellä mainitusta haaksirikosta on säilynyt melko yksityiskohtaiset onnettomuus- ja pelastusraportit Turun maistraatin arkistossa, ja joitakin lisätietoja voi löytää myös Sukelluskomppanian haaksirikkoraporteista. Ne liikkuvat kuitenkin paljon saaristolaisten ”ruohonjuuritason” yläpuolella: ajalle tyypillistä on, että pelastustöihin osallistuneiden nimiä ei koskaan mainita. Ainoa tapa saada lisätietoa, on käyttää systemaattisesti ajan väestölähteitä, ja tässä suhteessa on onnellista, että niin Nauvon kuin Korppoon rippikirjat ja muut ”historiakirjat” ovat säilyneet varsin hyvin. Niiden kautta avautuu kattava näkymä niihin sukuihin ja ihmisiin, jotka asuivat ulkomeren reunalla – ja jotka eivät olleet vain passiivisia sivustakatsojia vaan varsin aktiivisia osallistujia.

Tavanomaisten väestölähteiden ohella kuvaa voidaan täydentää myös perunkirjoilla (joita tosin säilynyt varsin niukasti) sekä vuonna 1800 suoritetun omaisuusverotaksoituksesta säilyneillä luetteloilla. Myös paikallinen perimätieto voi kriittisesti käytettynä avata täydentäviä näkökulmia.